

خطبه شعبانیه

برنامه ابلاغی
پیامبر عزیز اسلام حضرت محمد (ص)
در آخرین جمعه ماه شعبان برای استفاده مومنان
در ماه مبارک رمضان

محمد باقر

اسفند ۱۴۰۱

«خطبه شعبانیه»

هنگامی که پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد (ص) در آخرین جمعه ماه شعبان برنامه ضیافت الهی ماه مبارک رمضان را ابلاغ می فرمود چشم های اصحاب و یارانش به دهان مبارک وی دوخته شده بود و سراپاگوش بودند که چگونه متن برنامه را قرائت نموده و مؤمنین را به این مهمانی ربانی دعوت می نمایند. آری! چه خوشبخت اند کسانی که یک ماه تمام شب و روز سر این سفره روحانی می نشینند و از طرف حضرت رب العالمین پذیرایی می شوند. اینک خطبه آن حضرت که در کتاب «بشارت المصطفی بشیعه المرتضی» از حضرت علی (ع) روایت کرده است، تقدیم شما مؤمنین عزیز می گردد.

« التماس دعا »

« خطبه شعبانیه »

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشایشگر مهربان

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَطَبَنَا ذَاتَ

روزی حضرت رسول خدا (ص) برای ما خطبه خواند

يَوْمٍ فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّهُ قَدْ أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ

و فرمود: ای مردم! به درستی که ماه خدا به سوی شما رو آورده است.

شَهْرَ اللَّهِ بِالْبَرَكَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ، شَهْرٌ هُوَ

با برکت و رحمت و آمرزش، ماهی که

عِنْدَ اللَّهِ أَفْضَلُ الشُّهُورِ، وَ أَيَّامُهُ أَفْضَلُ الْأَيَّامِ،

نزد خدا، بهترین ماه‌هاست، و روزهایش بهترین روزها،

و لَيَالِيهِ أَفْضَلُ اللَّيَالِيِ، سَاعَاتُهُ أَفْضَلُ

و شب‌هایش بهترین شب‌ها، و ساعت‌هایش بهترین ساعت‌هاست،

« خطبه شعبانیه »

السَّاعَاتِ. هُوَ شَهْرٌ دُعِيْتُمْ فِيهِ إِلَى ضِيَاةِ اللَّهِ،

ماهی که در آن شما را به مهمانی خدا دعوت شده اید،

و جُعِلْتُمْ فِيهِ مِنْ أَهْلِ كَرَامَةِ اللَّهِ، أَنْفَاسُكُمْ فِيهِ

و شما در آن از اهل کرامت خدا شده اید، نفس هایتان در این ماه ثواب

تَسْبِيحٌ، وَ نَوْمُكُمْ فِيهِ عِبَادَةٌ، وَ عَمَلُكُمْ فِيهِ

ذکر خدا دارد، و خوابتان در این ماه ثواب عبادت، و عمل شما در این

مَقْبُولٌ، وَ دُعَاؤُكُمْ فِيهِ مُسْتَجَابٌ، فَاسْأَلُوا اللَّهَ

ماه پذیرفته است، و دعاهاى شما مستجاب، پس از پروردگار خویش

رَبِّكُمْ بِنِيَّاتٍ صَادِقَةٍ وَ قُلُوبٍ طَاهِرَةٍ أَنْ يُوَفِّقَكُمْ

با نیت‌های خالص و دل‌های پاک بخواهید که توفیق

لِصِيَامِهِ وَ تِلَاوَةِ كِتَابِهِ؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ

روزه و تلاوت قرآن در این ماه به شما عنایت فرماید، همانا بدبخت

« خطبه شعبانیه »

غُفِرَانَ اللَّهِ فِي هَذَا الشَّهْرِ الْعَظِيمِ وَ اذْكُرُوا

کسی است که در این ماه از آمرزش خدا بی بهره شود.

بِجُوعِكُمْ وَ عَطَشِكُمْ فِيهِ جُوعَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ

با گرسنگی و تشنگی خود، گرسنگی و تشنگی روز قیامت را به یاد

وَ عَطَشَهُ، وَ تَصَدَّقُوا عَلَى فَقْرَائِكُمْ وَ مَسَاكِينِكُمْ،

آورید، و به فقیران و درماندگان کمک و یاری کنید.

وَ وَقَرُوا كِبَارَكُمْ، وَ ارْحَمُوا صِغَارَكُمْ، وَ صَلُّوا

به بزرگان خود احترام بگذارید، و به کودکانتان مهربانی نمایید،

أَرْحَامَكُمْ، وَ احْفَظُوا أَلْسِنَتَكُمْ وَ غَضُّوا عَمَّا

و با خویشاوندان رفت و آمد داشته باشید، و زبان خود را نگاه دارید،

لَا يَحِلُّ النَّظْرُ إِلَيْهِ أَبْصَارَكُمْ، وَ عَمَّا لَا يَحِلُّ

و دیدگان خود را از دیدن حرام بیوشانید، و گوش‌های خود را

«خطبه شعبانیه»

الِاسْتِمَاعُ إِلَيْهِ أَسْمَاعَكُمْ، وَتَحَنَّنُوا عَلَيَّ أَيْتَامِ

از آنچه نادرست است، باز دارید. با یتیمان مردم مهربانی کنید،

النَّاسِ يَتَحَنَّنُ عَلَيَّ أَيْتَامِكُمْ، وَتُوبُوا إِلَيَّ اللَّهُ-

تا بعد از شما با یتیمان شما مهربانی کنند، از گناهان خود به سوی خدا

مِن دُنُوبِكُمْ، وَارْفَعُوا إِلَيْهِ أَيْدِيَكُمْ بِالذُّعَاءِ فِي

توبه کنید، در اوقات نماز، دست‌های خود را به دعا بلند کنید،

أَوْقَاتِ صَلَوَاتِكُمْ؛ فَإِنَّهَا أَفْضَلُ السَّاعَاتِ،

زیرا که وقت نماز، بهترین ساعت‌هاست،

يَنْظُرُ اللَّهُ عِزُّو جَلَّ فِيهَا بِالرَّحْمَةِ إِلَيَّ عِبَادِهِ،

چون در این اوقات، حق تعالی با رحمت به بندگانش می‌نگرد،

يُجِيبُهُمْ إِذَا نَادَوْهُ، وَيُلَبِّسُهُمْ إِذَا نَادَوْهُ

و اگر با او مناجات کنند، پاسخ می‌دهد و چنانچه او را بخوانند لبیک

« خطبه شعبانیه »

وَيَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِذَا دَعَوْهُ. يَا أَيُّهَا النَّاسُ،

می گوید و هرگاه از حاجتی بخواهند اجابت کند. ای مردم!

إِنَّ أَنْفُسَكُمْ مَرهُونَةٌ بِأَعْمَالِكُمْ فَفَكُّوْهَا

جان‌های شما در گرو اعمال شماست. پس آنها را از گرو خارج کنید،

بِاسْتِغْفَارِكُمْ، وَظُهُورِكُمْ ثَقِيلَةٌ مِنْ أَوْزَارِكُمْ

با طلب آمرزش از خدا، و پشت‌های شما که از بار گناهان سنگین است،

فَخَفِّفُوا عَنْهَا بِطَوْلِ سُجُودِكُمْ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ -

پس با سجده‌های طولانی آن را سبک گردانید، و بدانید که خداوند

تَعَالَى ذِكْرُهُ أَقْسَمَ بِعِزَّتِهِ أَلَّا يُعَذِّبَ الْمُصَلِّينَ وَ

به عزت خود سوگند یاد کرده که نمازگزاران و سجده‌کنندگان

السَّاجِدِينَ، وَلَا يُرَوِّعُهُم بِالنَّارِ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ

را عذاب نکند، و در روز قیامت آنان را از آتش دوزخ در امان دارد.

«خطبه شعبانیه»

لِرَبِّ الْعَالَمِينَ. أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ فَطَّرَ مِنْكُمْ

ای مردم! هر که از شما افطاری دهد

صَائِمًا مُؤْمِنًا فِي هَذَا الشَّهْرِ كَانَ لَهُ بِذَلِكَ

روزه‌دار مؤمنی را در این ماه

عِنْدَ اللَّهِ عِتْقُ رَقَبَةٍ وَمَغْفِرَةٌ لِمَا مَضَى

نزد خدا پاداش آزاد کردن یک بنده و آمرزش گناهان گذشته‌اش را

مِنْ ذُنُوبِهِ. فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ لَيْسَ كُنَّا

خواهد داشت. برخی از اصحاب گفتند: یا رسول الله! همه ما

يَقْدِرُ عَلَيَّ ذَلِكَ! فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله :

قادر به انجام آن نیستیم. حضرت فرمود: با افطار دادن روزه‌داران

اتَّقُوا النَّارَ وَ لَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ ، اتَّقُوا النَّارَ

از آتش جهنم دوری کنید، اگرچه به نصف دانه خرما،

« خطبه شعبانیه »

و لَوْ بِشَرْبَةِ مِیْنِ مَاءٍ. أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ حَسَّنَ

و یا به یک جرعه آب باشد. ای مردم! هرکس اخلاق خود را

مِنْكُمْ فِی هَذَا الشَّهْرِ خُلِّقَهُ كَانَ لَهُ جَوَازًا عَلَی

در این ماه نیکو گرداند، در قیامت از صراط، آسان خواهد گذشت

الصَّوْرَاطِ یَوْمَ تَنْزِلُ فِیهِ الْأَقْدَامُ، وَ مَنْ خَفَّفَ

در آن روز که قدم‌ها، بر آن لغزان است، و هرکس در این ماه کارهای

فِی هَذَا الشَّهْرِ عَمَّا مَلَكَتْ یَمِیْنُهُ خَفَّفَ اللَّهُ

غلامان و مستخدمان خود را کم کند، خداوند در قیامت حساب او را

عَنْهُ حِسَابَهُ، وَ مَنْ كَفَّفَ فِیهِ شَرَّهُ كَفَّفَ اللَّهُ

آسان کند، و هرکس در این ماه از آزار رساندن به مردم خودداری کند

فِیهِ غَضَبَهُ یَوْمَ یَلْقَاهُ، وَ مَنْ أَكْرَمَ فِیهِ یتِیْمًا

خدا، روز قیامت، خشم خود را از او بازدارد، و هرکس یتیمی را گرامی

«خطبه شعبانیه»

أَكْرَمَهُ اللَّهُ، يَوْمَ يَلْقَاءُ، وَ مَنْ وَصَلَ فِيهِ

دارد، خدا او را در قیامت عزیز گرداند، و هرکس در این ماه با خویشان

رَحِمَهُ وَصَلَهُ اللَّهُ، بِرَحْمَتِهِ يَوْمَ يَلْقَاءُ، وَ مَنْ قَطَعَ

بپیوندد، خدا او را در قیامت مشمول رحمت خود گرداند، و هرکس

رَحِمَهُ قَطَعَ اللَّهُ، عَنْهُ رَحْمَتَهُ يَوْمَ يَلْقَاءُ،

رابطه‌اش را با خویشان خود قطع کند، خداوند در قیامت رحمت خود را

وَ مَنْ تَطَوَّعَ فِيهِ بِصَلَاةٍ كُتِبَ لَهُ بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ،

از او دریغ نماید، و هرکس در این ماه نماز مستحبی بخواند، خداوند او را

وَ مَنْ أَدَّى فِيهِ فَرَضًا كَانَ لَهُ ثَوَابٌ مَن أَدَّى

از آتش جهنم برهاند، و کسی که عمل واجبی انجام دهد، خداوند ثواب

سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الشُّهُورِ،

هفتاد عمل واجب (یک نماز واجب) در ماه‌های دیگر را به او عطا کند.

« خطبه شعبانیه »

وَمَنْ أَكْثَرَ فِيهِ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى تَقَلُّ اللَّهِ

و هرکس در این ماه بسیار بر من صلوات فرستد، خداوند میزان حسنات

میزانۀ یَوْمَ تَخَفُّ الْمَوَازِينُ، و مَنْ تَلَا

و اعمال او را در قیامت سنگین گرداند، و هرکس که در این ماه یک آیه

فِيهِ آيَةٌ مِنَ الْقُرْآنِ كَانَ لَهُ مِثْلُ أُجْرٍ مَنْ

از قرآن تلاوت کند، ثواب کسی را دارد که در ماه‌های دیگر

خَتَمَ الْقُرْآنَ فِي غَيْرِهِ مِنَ الشُّهُورِ. أَيُّهَا النَّاسُ،

قرآن را ختم کرده باشد. ای مردم!

إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَانِ فِي هَذَا الشَّهْرِ مُفْتَحَةٌ،

به درست که درهای بهشت در این ماه باز است،

فَاسْأَلُوا رَبَّكُمْ أَلَّا يُغْلِقَهَا عَلَيْكُمْ، و أَبْوَابَ النَّيْرَانِ

از پروردگار خود بخواهید که بر روی شما بسته نشود و درهای جهنم

«خطبه شعبانیه»

مُعَلَّقَةٌ فَاسْأَلُوا رَبَّكُمْ أَلَّا يَفْتَحَهَا عَلَيْكُمْ،

در این ماه بسته است، از خدا بخواهید که بر روی شما گشوده نشود،

و الشَّيَاطِينَ مَغْلُوبَةً فَاسْأَلُوا رَبَّكُمْ أَلَّا يُسَلِّطَهَا

و شیاطین در زنجیرند، از خدا بخواهید که بر شما مسلط نشوند

عَلَيْكُمْ. قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَقُمْتُ

حضرت علی علیه السلام می فرماید: از جا برخاستم

فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فِي هَذَا

و گفتم، ای رسول خدا! برترین اعمال در این ماه چیست؟

الشَّهْرِ؟ فَقَالَ: يَا أَبَا الْحَسَنِ، أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ فِي

حضرت فرمود: ای ابا الحسن! بهترین و برترین اعمال در

هَذَا الشَّهْرِ الْوَرَعُ عَنِ مَحَارِمِ اللَّهِ - عَزَّ وَجَلَّ.

این ماه پرهیز از محرمات الهی است.

« خطبه شعبانیه »

ثُمَّ بَكَى . فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا يُبْكِيكَ ؟

آنگاه پیامبر گریست، گفتم : ای پیامبر خدا! سبب گریه شما چیست؟

فَقَالَ : يَا عَلِيُّ ، أَبْكَى لِمَا يُسْتَحَلُّ مِنْكَ فِي

فرمود: ای علی! برای این می‌گریم که حرمت تو را در این

هَذَا الشَّهْرِ ، كَأَنِّي بِكَ وَ أَنْتَ تُصَلِّي لِرَبِّكَ ،

ماه می‌شکنند، گویا می‌بینم تو در حال نماز برای پروردگارت هستی،

و قَدْ انْبَعَثَ أَشَقَى الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ،

و شقی ترین و نگون‌بخت‌ترین اولین و آخرین خلائق،

شَقِيقُ عَاقِرِ نَاقَةِ ثَمُودَ ، فَضَرَبَكَ ضَرْبَةً

نظیر پی‌کننده ناقه قوم ثمود (صالح) است، ضربتی

عَلَى فَرْقِكَ (قَرْنِكَ) فَخَضَّبَ مِنْهَا لِحْيَتَكَ .

بر فرق سرت می‌زند که ریش تو از خون سرت رنگین می‌شود.

«خطبه شعبانیه»

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَقُلْتُ يَا

علی علیه السلام می فرماید: گفتم: ای پیامبر خدا!

رَسُولَ اللَّهِ - وَذَلِكَ فِي سَلَامَةٍ مِنْ دِينِي؟

آیا در آن حالت، دینم سالم است؟

فَقَالَ: فِي سَلَامَةٍ مِنْ دِينِكَ. «ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللَّهُ

حضرت رسول خدا (ص) فرمود: «دین تو سالم است.

عَلَيْهِ وَآلِهِ»: يَا عَلِيُّ، مَنْ قَتَلَكَ فَقَدْ قَتَلَنِي،

سپس فرمود: «ای علی! هر کس تو را بکشد، مرا کشته است

وَمَنْ أَبْغَضَكَ فَقَدْ أَبْغَضَنِي، وَمَنْ سَبَّكَ فَقَدْ

و هر کس تو دشمن تو باشد، دشمن من است، و هر کس تو را

سَبَّانِي؛ لِأَنَّكَ مِنْنِي كَنَفْسِي،

ناسزا گوید، مرا ناسزا گفته است، چون تو از من هستی، همچون جان من

« خطبه شعبانیه »

وَ رَوْحَكَ مِنْ رَوْحِي، وَ طَيْبَتُكَ مِنْ طَيْبَتِي.

روح تو از روح من و سرشت تو از سرشت من است.

إِنَّ اللَّهَ - تَبَارَكَ وَتَعَالَى - خَلَقَنِي وَ إِيَّاكَ،

همانا خدای متعال، مرا و تو را آفرید

وَ اصْطَفَانِي وَ إِيَّاكَ، وَ اخْتَارَنِي لِلنَّبُوءَةِ

و من و تو را برگزید و مرا برای پیامبری انتخاب کرد،

وَ اخْتَارَكَ لِلْإِمَامَةِ وَ مَنْ أَنْكَرَ إِمَامَتَكَ فَقَدْ

و تو را برای امامت انتخاب کرد و هر کس امامت تو را انکار کند،

أَنْكَرَنِي نُبُوتِي. يَا عَلِيُّ، أَنْتَ وَصِيِّي،

نبوت مرا انکار کرده است. ای علی! تو وصی و جانشین من،

وَ أَبُو وُلْدِي، وَ زَوْجُ ابْنَتِي، وَ خَلِيفَتِي عَلَى أُمَّتِي

و پدر فرزندان من، و همسر دختر من و جانشین من بر امتم در حال

«خطبه شعبانیه»

فِي حَيَاتِي وَبَعْدَ مَوْتِي، أَمْرُكَ أَمْرِي وَنَهْيُكَ

حیاتم و پس از مرگم هستی، فرمان تو، فرمان من است و نهی تو نهی

نَهْيِي، أَقْسِمُ بِالَّذِي بَعَثَنِي بِالتُّبُّوَّةِ وَجَعَلَنِي

من است. سوگند به خدایی که مرا به نبوت برانگیخت و مرا بهترین

خَيْرَ الْبَرِيَّةِ، إِنَّكَ لِحُجَّةٌ لِلَّهِ عَلَى خَلْقِهِ،

مردم قرارداد، تو حجت پروردگار بر خلق او،

● و أَمِينُهُ عَلَى سِرِّهِ، وَخَلِيفَتُهُ عَلَى عِبَادِهِ. ●

و امین او بر رازش، و جانشین او بر بندگانش می باشی.

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِي الْفَرَجَ»

صلوات

التماس دعا